Kender du Frankrigs Rom?

Nîmes i Sydfrankrig er det perfekte sted at lære romerne bedre at kende. Uden at blive mast af andre turister.

SARAH SKARUM,
(TEKST OG FOTO), NÎMES

Måske kender du ikke byen Nîmes.

Men du kender helt sikkert et produkt fra byen. Måske er du ligefrem iført det lige nu.

Prøv at sige de Nîmes – fra Nîmes. Husk, at s'et er stumt. Og prøv gerne at vrænge sådan påtaget amerikansk.

Ja, nemlig. Denim!

Det solide stof, kendt fra jeans, som vi ser som noget superamerikansk, kom faktisk oprindelig fra byen Nîmes. Denim er en særlig væveteknik, hvor man væver diagonalt, så stoffet bliver særligt holdbart. Oprindeligt kaldte man stoffet 'serge de Nîmes', men det blev med tiden til denim.

Og gjorde altså på sin egen slidstærke facon Nîmes verdensberømt på en måde, så alle kender til byen, måske bare uden at kende den.

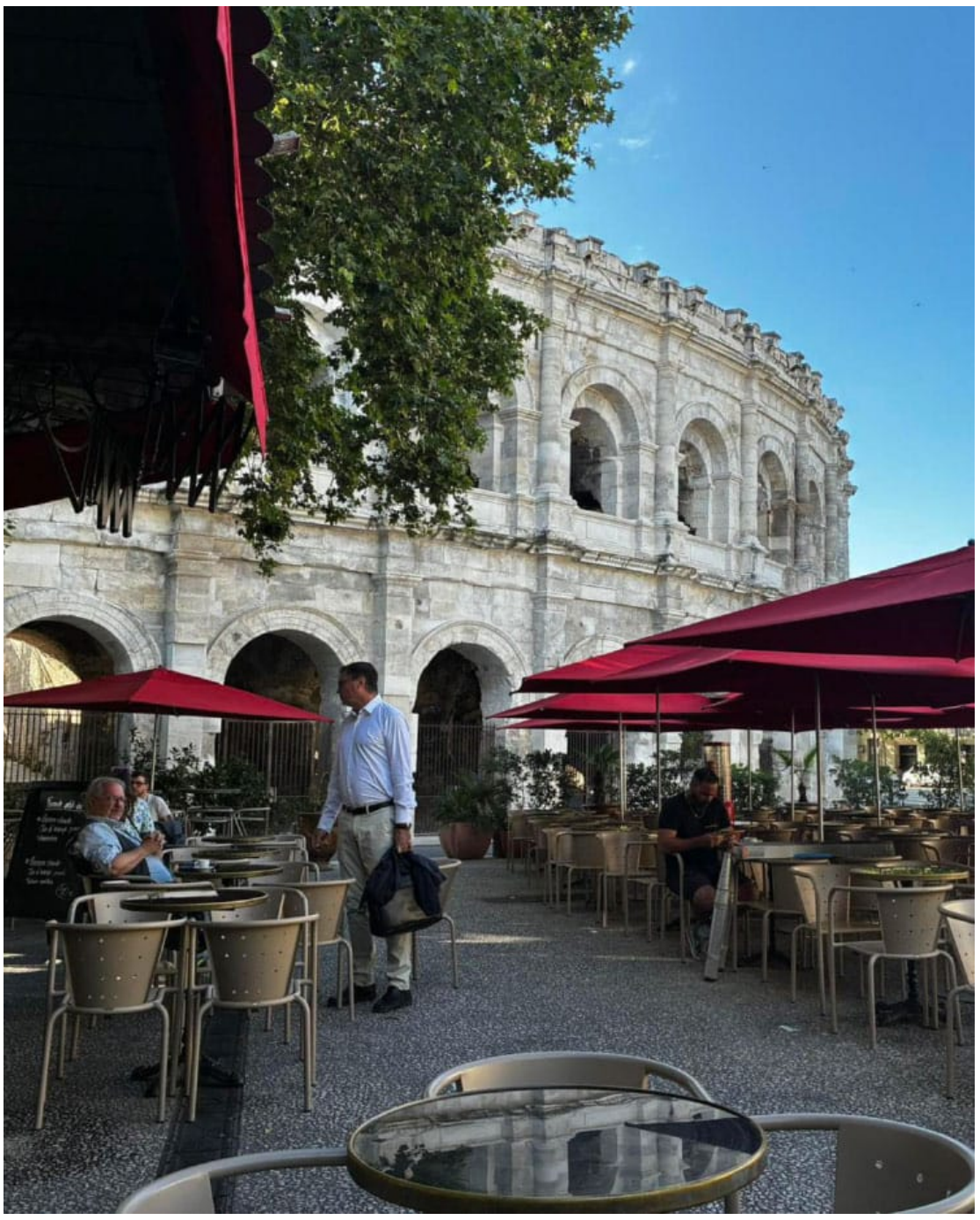
Det er nu ikke derfor, man skal tage til Nîmes. Man skal tage af sted for at komme enestående tæt på romerne.

I Nîmes fylder den romerske fortid så meget, at Nîmes er blevet kaldt den mest romerske by i Frankrig eller ligefrem 'Frankrigs Rom'. Og i en tid, hvor overturismen har ramt mange italienske byer, og hvor Roms historiske centrum er forholdsvis ulideligt at besøge, fordi man bevæger sig som lemminger i en flod af menneskekroppe mellem de historiske sites, er et besøg i Nîmes en mulighed for at lære romerne at kende uden mange turister.

Så længe det varer, er der fred og ro. Og romere.

Nîmes har været romersk siden 121 før vores tidsregning, da den blev erobret af romerne, og Julius Cæsars veteraner fra det egyptiske felttog, soldater, der havde udstået 25 års tjeneste, kunne slå sig ned, fordi de fik et stykke jord.

Da byen var på sit højeste, boede der 60.000 indbyggere. Nîmes blev i 400-tallet efter vores tidsregning erobret af visigoterne. Men de 500 år som del af Romerriget er tydelige, uanset hvor man går hen.

Udsigt til morgenkaffen? I Nîmes kan man komme helt tæt på de romerske ruiner. Og her er stadig så få turister, at de lokale synes, det er fint, at man falder i svime over arenaen.

Nîmes er så fyldt med rester fra romertiden, at de er brugt overalt i byen. Også her i en baggård, hvor en gammel inskription pynter på væggen over vandhanen.

FAKTA

Rejsen til Nîmes

Klimaaftryk tur-retur:
Fly: 378 kg CO_2 per person.
Bil (benzin): 681 kg CO_2 per bil (divider med antal personer, og udregn klimaaftryk per person).
Bil (el): 358 kg CO_2 per bil (divider med antal personer og udregn klimaaftryk per person).
Tog: 89 kg CO_2 per person.
Bus: 103 kg CO_2 per person.

Privatforbrug: En dansker udleder i snit 10.000 kg CO_2 per år.

Hvis den globale temperaturstigning skal holdes under 1,5 grader, skal hver verdensborgers CO_2-udledning årligt være under 3.000 kg i 2030 og 1.000 kg i 2050.
Læs om udregningerne bag tallene på WWW politiken.dk/klimaudregning

Transport: Norwegian flyver til Montpellier i april-september. SAS flyver også til Montpellier juni-august. Fra Montpellier er der cirka en halv times togtur til Nîmes. Man kan også tage toget til Nîmes. TGV-toget fra Paris tager ca. 2 timer.

For evigt, måske for evigt

En tidlig morgen kan man, mens byen vågner, folk trisser på arbejde med trætte øjne, og butikkerne slår dørene op, drikke sin kaffe i skyggen af den store arena.

Som gæst er det svært ikke at blive begejstret over at sidde der og drikke sin espresso til nuttede 1,4 euro, mens arenaen, bygget i år 100 efter vores tidsregning, tårner sig op foran en. De lokale er mere optagede af at få fejet, sludret og hørt lidt radio. Arenaen er her bare. Som gæst er det forbløffende rørende at være så tæt på og alene med bygninger, som romerske hænder har rørt ved for tusind år siden. At se det samme.

REJSEDEKLARATION

Politikens rejse og ophold var betalt af Den Franske Stats Turistbureau. Bureauet har ikke haft nogen indflydelse på artiklens indhold.

Maison Carrée er et af de bedst bevarede romerske templer. Det er opført mellem år 16 og 19 før vores tidsregning. Lige så svimlende overvældende det er at stå foran det, lige så prosaisk er navnet. Carrée hentyder til templets form: rektangulær.

Arenaen vil, hvis man har set Colosseum i Rom – eller bare filmen 'Gladiator' – være velkendt i sin udformning, men er i modsætning til Colosseum kun i to, ikke fire, etager. Til gengæld er formen den samme. En oval plads i bunden af arenaen, hvor der kan optrædes, og så tilskuerrækker hele vejen rundt. I Romertiden kunne her være 30.000 tilskuere, anslår man. I dag er tallet ofte mindre, fordi man bygger en moderne scene, så man ikke kan sidde bag den.

Arenaen er så velbevaret, fordi den i Middelalderen blev ombygget, så der var boliger i de mange rum i arenaens gange, så man anslår, at der var en hel lille landsby med flere tusinde indbyggere, og man kan stadig se spor af døre i de gamle mure og det hjørne, hvor dele af den oprindelige arena blev revet ned i middelalderen for at bygge et vagttårn.

Under Napoleon blev boligerne fjernet, så arenaen nu står tilbage, næsten som da romerne forlod den.

På det nye romerske museum kommer man tæt på romerne. Deres ansigter – ofte uden næser – er bevaret i gravrelieffer og buster. Altid forunderligt rørende at stå ansigt til ansigt med fortiden.

Dog udstyret med souvenirbutik og exitskilte.

I dag bruges arenaen til blandt andet tenniskampe, til festivalen 'Roman Days', hvor der opføres historiske rollespil, tyrefægtning samt koncerter med både franske og internationale navne.

Det er en stor oplevelse at gå ad de gamle trapper, hvor trinnene er smalle og slidt glatte af århundreders fødder, ende på øverste etage og stå der højt oppe og se ned over arenaen. Og, skal det indrømmes, en lille smule overvældende, på en lidt klam måde, hvis man har tendens til højdeskræk. Der er langt ned, og det er stejlt. Men flot. Og man kan jo sætte sig ned og nyde udsigten i stedet for at balancere rundt.

Lige over for arenaen ligger det romerske museum, åbnet i 2018, som meget pædagogisk, men ikke belærende, fortæller historien om Nîmes' udvikling, fra før romerne til tiden efter. Her er overskuelige modeller ▶

af byen under romerne, genstande fundet i ruiner, og som altid er gamle gravsten med indhuggede portrætter forunderligt rørende. Engang var de levende, og de var elsket nok til, at nogen brugte formuer på at få dem foreviget. Og nu er deres ansigter her – for evigt.

En kort gåtur gennem yndige små gader i byens centrum, og man står foran Maison Carrée, hvilket blot betyder det firkantede hus, som er et af de bedst bevarede romerske templer. Præcis hvornår det er opført, vides ikke. Ingen efterlod en kvittering fra bygherren, men det blev omkring år 4-7 i vores tidsregning dedikeret til Gaius og Lucius Cæsar, Augustus' børnebørn og hans arvinger. Desværre døde de begge i en ung alder og nåede ikke at arve noget.

At vi ved det, er faktisk lidt af et mirakel, for inskriptionen til de to, skrevet med bronzebogstaver, blev fjernet fra templet i Middelalderen, men i 1785 lykkedes det en lokal historiker, Jean-François Séguier, at gennemskue, hvad der havde stået, ved at studere hullerne, hvor bogstaverne havde været fæstet.

Templet er bevaret, fordi det allerede fra 3. århundrede blev brugt som kirke, men også som lagerrum og stald, og blev i 1900-tallet renoveret og står nu udvendigt i sin oprindelige stand og er et museum. Man kan komme helt tæt på og uforstyrret studere det fra alle vinkler.

På hylden i det romerske bibliotek

Er man i Nîmes, er det også værd at gå i Jardin de la Fontaine, en af Europas første offentlige parker, som blev anlagt ved en kilde på et område, hvor man også fandt romerske ruiner af det, man nu kalder Diana-templet, men som formentlig er et gammelt bibliotek. Her er fuldstændig fri adgang, så man kan komme tæt på stenblokkene – og sætte sig på en af de gamle hylder, hvis man er adræt nok til at komme derop.

Ikke kun i form af bygninger har romerne sat deres præg på byen. Her fås også pizza. Men brug appetitten i byens torvehal, hvor man kan spise virkelig godt, virkelig fransk og forbløffende billigt. Eller købe en sandwich med og spise i parken Jardin de la Fontaine, som – naturligvis – også har romerske ruiner.

På kanten af parken, der står som et smukt haveanlæg med damme, springvand, store trapper, symmetri og velpassede buske, står også Tour Magne, som er det eneste tilbageværende tårn fra den romerske bymur, der løb om Nîmes.

Byens romerske fortid er vævet tæt sammen med nutiden, man er stolt af den og viser den gerne frem, men ikke andægtigt.

Det nye romerske museum er bygget tæt på arenaen, og ved Maison Carrée har den britiske arkitekt Norman Foster bygget et kulturhus, der spejler det gamle tempel. Og spiller op til det. Her lever man sammen med romerne. Det føles ikke som en udstilling, men som en del af byen.

Imponerende private palæer

Så tag til Nîmes for at besøge romerne på en gammel hjemmebane, men Nîmes har meget mere at byde på.

For der var jo også lige denim-historien, som begynder i 16. århundrede, hvor vævere i byen forsøger at kopiere de stoffer, som sømænd har med hjem fra Indien, og med held væver farvede mønstre med f.eks. blomster som solsikker og lavendel. I bomuld og hamp til de fattige, i silke og fløjl til de rige.

I Nîmes vævede man også meget kendte silkesjaler, og ved slutningen af det 17. århundrede var Nîmes den tredjestørste by i Frankrig med tekstilproduktion efter Paris og Lyon.

Det bragte penge til byen, og det betød, at der i Nîmes' gamle centrum findes en række private palæer, opført af rigmænd, der ville imponere deres omverden.

De fleste er i dag gemt bag aflåste porte og kan kun ses, hvis man booker en guidet rundvisning på det lokale turistbureau, som ligger lige over for arenaen, og en sådan tur kan virkelig anbefales.

Her boede byens rigmænd og deres tjenestefolk, og uanset hvordan palæet ellers var indrettet, var der en stor trappe, som førte fra indergården og op til første sal, så værterne kunne tage imod deres gæster, når de skred op ad trappen.

Det er også disse vævere, som finder ud af at væve med en særlig teknik, hvor man væver diagonalt og dermed gør stoffet mere holdbart, formentlig fordi de forsøgte at kopiere sømænd, der kom fra Genova, og deres solide tøj. Den teknik kom til at hedde serge de Nîmes, og den blev, lang historie kort, opdaget af amerikaneren Levi Strauss, der brugte den til at lave arbejdstøj, som så senere blev til hverdagstøj for millioner af mennesker.

Nîmes mistede sin betydning som tekstilproducerende by, da englænderne ved hjælp af dampmaskinerne byggede fabrikker, der hurtigt og billigere kunne producere store mængder stof, så i dag er historien om denim og 'De Nîmes' mest af alt historie.

Pånær i en lille fabriksbygning, en varm gåtur fra Nîmes' centrum, hvor Guillaume Sagot, Clément Payen og Anthony Dubos driver en lille produktion af denimstof på to – meget larmende – væve.

Deres ambition er at lave denim i en høj kvalitet og på den mest bæredygtige måde, blandt andet ved ikke, som man gør ved vævning af billigt denimstof, at komme lim på de tråde, man væver med, for at undgå at de knækker, og vaske limen væk bagefter, hvilket kræver meget vand.

Men deres ganske lille produktion betyder også, at de kan lave denimstof i andre kvaliteter.

I det lille kontor på første sal står en rulle, hvor der er skrevet 'Dior' på. Værkstedet har produceret denim til det franske modehus i en – urimeligt lækker – blanding af cashmere og silke.

Fra Nîmes står der naturligvis på mærket på tøjet: De Nîmes.

Den romerske by i Frankrig.

sarah.skarum@pol.dk

GUIDE

Insidertips

Maria-Angi Chiari har i årtier arbejdet i de to kokke-tvillingebrødres Jacques og Laurent Pourcels konglomerat, der driver talrige restauranter overalt i Frankrig. Rene Redzepi er bare en af de mange kokke, der er blevet udlært hos Pourel-brødrene.
Hun er født, opvokset og bor stadig selv i Nimes, hvor hun, der har spist alle steder i verden, der er værd at spise, anbefaler disse tre restauranter:

La Pie qui Couette, som ligger i Nîmes torvehaller. Her spiser man lokale retter i moderne tilberedning, nydt ved disken Ä i Torvehallerne. Måske ikke oplagt til et frieri, men et uformelt måltid. Kokken er Emmanuel Leblay.

La Poisie de Halles ligger også i Torvehallerne. Køkkenchefen Nicolas Fontaine har i mange år arbejdet for Pierre Cagnaire, men laver nu bistroretter med lokale råvarer og fokus på den lokale vin. Til hverdag kan man få to retter for 25 euro eller tre for 35 euro.

Duende de l'Hotel Imperator ligger på det femstjernede hotel L'Imperator og har to michelinstjerner. Den berømte franske kok Pierre Cagnaire står i spidsen for køkkenet. Hotellet har også et brasserie med lidt lavere priser Som en bonus anbefaler hun **Le Glacier** på Place du Marché, hvis man skal have byen bedste is.

GUIDE

Her kan du bo

Appart'City Collection ligger en ganske kort spadseretur fra togstationen, hvorfra tog til de nærliggende byer og TGV-toget til Paris kører, og et halvlangt stenkast fra den romerske arena. Værelserne, som også fås i familiestørrelser, er udstyret med tekøkkener og køleskabe, så man kan spise et måltid eller to der. Funktionelt og praktisk. Priser fra ca. 800 kroner.

Square Hotel ligger på en plads, der ligner en amerikansk turists våde drøm om Sydfrankrig. Gyldne facader, falmede blå skodder, høje vinduer, en karrusel med glade børn og borde under høje træer, hvor cool franskmænd drikker vin og spiser lokale specialiteter som terrine lavet på kalvehoved. Det sidste kan man jo springe over, hvis man rykker ind på hotellet, der med tre stjerner tilbyder simpel overnatning uden alt for mange dikkedarer. Priser fra ca. 650 kroner.

Hotel L'Imperator ligger mellem Jardin de la Fontaine og den romerske arena. Hotellet har fem stjerner og bryster sig af at have haft besøg af Picasso, Hemingway (som baren ikke overraskende er opkaldt efter) og Ava Gardner. I sommerperioden er der pool, resten af året kan man slappe af i den indendørs pool eller spa. Værelsespriserne begynder omkring 1.500 kroner.